

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ЕЛЕКТРОНИКА

„КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА“

ГРАД КЪРДЖАЛИ

УТВЪРДИЛ:

ИНЖ. АНТОАНЕТА СЕНДОВА

ДИРЕКТОР

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО,

ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2025 – 2026 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата програма е разработена в съответствие със стратегическите приоритети на гимназията и определя институционалните политики на училището, които подкрепят и осъществяват гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в различните му форми.

То се осъществява в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка, както и в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности и при общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

I. Приоритети

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

II. Цели

1. Изграждане на автономна и активна личност:
  - Да разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин.
  - Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят.
  - Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеност на всички в общото социално пространство.
  - Да осъзнава и цени своята културна идентичност.

- Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин.
  - Да изразява обосновано и критично гражданската си позиция.
  - Да взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си.
  - Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора.
  - Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните.
  - Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда.
  - Да познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях.
  - Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.
2. Функциониране на училището като автономна, активна и саморазвиваща се общност
- Да възпитава в демократичните ценности.
  - Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система.
  - Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация.
  - Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурна толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение.
  - Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

III. Начини и форми на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление.
3. В заниманията по интереси и дейностите по обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие по Наредбата за приобщаващото образование.

4. Разработване и реализиране на проекти по Национални и Европейски програми.

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

IV. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание

1. Определяне на училищни ритуали

а) Всички официални празници, които се отбелязват в училището да започват с химна на Република България.

б) На 15 септември и при изпращане на завършващите ученици от XII клас всички ученици, педагогически специалисти и гости посрещат и изпращат училищното знаме, носено от знаменосец и двама асистенти, показали добри резултати в образователно възпитателния процес.

в) официално раздаване на дипломи и свидетелства на зрелостниците

в) награждаване на отличили се ученици и учители;

г) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;

д) честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището:

- Честване на празника на град Кърджали – 20.10;
- Честване на Деня на народните будители;
- Патронния празник на училището – 18.12;
- Честване на 03.03 — Освобождението на България;
- Тържествено честване на 24.05 — Ден на славянската писменост и култура.

2. Определяне на училищни символи и други отличителни знаци

- Знаме училището;
- Лого на училището;
- Почетен плакет и грамота;
- Летописна книга;
- Почетна знак при честване годишнини на училището.

V. Подкрепа на инициативността и участието на децата и учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики

1. Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление;

2. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;

3. Поддържане на училищната интернет страница с информация за активното участие на учениците в различни изяви- конкурси, състезания, олимпиади, изложби, проекти.

4. Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници:

Подкрепящи здравето:

- 01. 12. - Световен Ден за Борба срещу СПИН- ежегодни мероприятия;
- 17. 05. - Национален Ден на спорта — да се отбележи в часовете по ФВС по преценка на преподавателите.
- 31. 05. - Световен Ден без тютюнопушене — беседа с презентации в ЧК.

Подкрепящи толерантността:

- 16. 11. Международен Ден на толерантността — беседа в ЧК, изработване на табла в часовете по изобразително изкуство.
- Световен ден за борба с тормоза в училище.

Подкрепящи социалната чувствителност:

- 18. 11. - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи.

Подкрепящи правата на човека - беседи в ЧК

Подкрепящи опазването на околната среда:

- 22. 04. - Световен ден на Земята – организиране на Регионална среща за добри практики „Земята – наш дом”.

5. Организиране на обучения на връстници от връстници.

6. Участие в клубове и групи по интереси.

7. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията за осигуряване на подкрепа за личностно развитие /обща и допълнителна/, на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и в съответствие с разработените стратегии за подкрепа за личностно развитие.

Спомагане за успешното преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училище семейството и обществото.

8. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот.

VI. Подкрепа за мултикултурната среда в училището

В ПГЕЕ „Капитан Петко войвода” се обучават ученици от различни етноси: български, ромски, турски. На ниво училище и клас се организират дейности, свързани с успешното интегриране на ученици от малцинствените групи.

VII. Дейности за реализиране на институционалните политики

1. В часа на класа:

Таблица за разпределение на темите в часа на класа

№	Тематично направление	Разпределение по класове на часовете				
		VIII	IX	X	XI	XII
1	Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4
2	Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	1
3	Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“	2	2	2	2	12
4	Военно обучение и защита на родината			5	5	
5	Безопасност на движението по пътищата	4	4	4	1	1
6	Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	5	5	5	3	3
7	Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	2	2	2	2	2
8	Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	2	2	2	2	2
9	Кариерно ориентиране			1		
10	Превенция и противодействие на корупцията	2	2	2	2	2
11	Електронно управление и медийна грамотност		1	1	4	
	Общо	22	23	29	26	27

В таблицата е посочен минималният брой часове за занимания и дейности по посочените тематични области. В зависимост от спецификата на класа, възрастта на учениците и конкретния контекст е възможно и комбиниране на теми и дейности от различни тематични области.

В остатък от часове, предвидени за часа на класа, се осъществяват занимания и дейности, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, за развитие на класа като общност, за ученическото самоуправление и др.

2. Ученическо самоуправление:

- Всяка паралелка избира свой ученически съвет, който подпомага дейността на класния ръководител и инициира дейности на ниво клас.
- Утвърждаване дейността на ученическия съвет като форма на демократичното училищно самоуправление.
- В състава на ученическия съвет влизат председателите на паралелките от VIII до XII клас.

- Ученическият съвет има тричленно ръководство, което се избира с гласуване за всяка учебна година.

- Редовни заседания на ученическият съвет се провеждат всеки месец.

- Ученическият съвет разработва годишен план съобразен с годишния план на училището.

- Представители на ученическият съвет имат право да взимат участие в педагогически съвети и в заседания на обществения съвет в училище.

- Ученическият съвет участва в разработването на етичен кодекс на училището.

- Ученическият съвет разработва и участва в реализирането на проекти.

3. Проект „Успех за теб”

- Проектът е за подкрепа на всички деца, които имат затруднения с усвояване на учебното съдържание по различни предмети.

- Основната цел е да се подпомогне равния достъп до качествено образование и по-пълното обхващане на учениците в училищното образование чрез дейности за преодоляване на затруднения в обучението и пропуски при усвояването на учебното съдържание, както и за развитие на потенциала и възможностите им за успешно завършване на средно образование и за бъдеща социална, професионална и личностна реализация.

- В резултат на дейностите трябва да се постигне намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система и системата на обучение, както и към повторното им включване.

- В зависимост от индивидуалните потребности ще се извършват дейности за допълване, развитие и надграждане на компетентности, придобити в задължителните часове, както и за мотивиране на учениците за задържане в училище и за предотвратяване на преждевременното напускане.

4. Интегрирано по учебни предмети:

- В процеса на придобиване на общообразователна подготовка по отделни учебни предмети - биология и здравно образование, история и цивилизация, география и икономика.

- Интегрирано чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности.

- Чрез добри практики в професионалното обучение на нашите ученици.

VIII. Теми по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за часовете, които не се водят от учители специалисти, по време на заместване на отсъстващ учител, включително и по Националната програма „Без свободен час”, Модул „Без свободен час в училище“.

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	
	Хепатит А.
	СПИН. ХИВ позитивни – Не умирай от безразсъдство!
	Туберкулозата се завръща!
	Наркотици. Видове. Рискове от употребата на психоактивни вещества.
	Зависимостта като болест. Мотивация.
	Основни принципи на здравословното хранене. Хранителна пирамида.
	Инфекциозни болести. Грип. Шарки. Ваксини.
	Добрата устна хигиена днес. Здрави зъби и венци за цял живот.
	Животът е предимство – ограничаване на транспортния травматизъм.
	Хранене. Гладуването – ползи и вреди
	Лична хигиена, облекло, външен вид.
	Физическо развитие и дееспособност
	Психично здраве
	Стресът и как да се предпазим от него
	Сексуално здраве
	Предпазване от употреба на психоактивни вещества
	Тютюнопушене или здраве
	Алкохол и зависимост
	До лекарска помощ
	Безопасно движение по пътя
ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ	
	Правата на човека.
	Парламентарно управление в правовата държава
	Институции в РБ (Конституция, Парламент, Президент, Министър-председател, Кмет, Областен управител). Какво знаем за тях – функции, правомощия?
	Символи на ЕС (знаме на ЕС, конституция на ЕС)
	Символи и ритуали в РБ (химн, герб, знаме на РБ)
	Конфликтите – как да ги разрешаваме
	Трафикът на хора или съвременното робство
	Правилата в обществото – гаранция за сигурен живот
	Новият наркотик Интернет – как да се спасим
	Пристрастяване към хазартни игри
	Невербална – безсловестна комуникация.
	Общуване между родители и деца
	Насилие. Кибертормоз
	Нашата община (забележителни местности и обекти)
	Отношенията в обществото (в магазина, на улицата, в автобуса, в болницата)
	Медиите в живота на обществото
	Портрет на моето училище.
	Аз и моите права – Конституцията на България
	Снимка на класа (проблеми на класа)
	Какво да променим в училище? Предложения, препоръки, мотиви
	Какво е икономическа криза ?

	Какви мерки ще вземете ако сте учител и не ви слушат учениците? Има ли виновни, кой, защо?
	Благотворителност
	Отношението на учениците към училищния правилник
	Агресията в училище и извън него (опазване живота и здравето на децата и учениците, опазване на материалната база в училище и на обществени места)
	Внимание – секти
	Престъпност и противообществени прояви
	БЧК – организация и дейност
ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	
	Човешкото всекидневие – източници на замърсяване
	Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.
	Видове замърсявания на околната среда - последици
	Водата – природен ресурс и основен фактор на живот
	Категории защитени територии
	Екологични проблеми – природни бедствия
	Разделно събиране на отпадъци. Рециклиране
	Азбука на отцеляването
	Туризм - извор на здраве и дълголетие
ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ	
	Лесно ли е да бъдеш толерантен?
	Конфликти в мултикултурна среда
	Да приемем различния до нас, защото и ние сме различни от него
	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе
	Приятелство и врагове – междуполово разбиране
	Общуване с връстниците
	Моята личност и моят свят
	Моята мечта е ...
	Какво мислим за социалните мрежи
	Избор на професия
	Живот без „връзки“? Книжки?
	Умения за работа в екип, поемане на отговорност, умения за присъждане на оценка за другия
	Дисциплина и самоконтрол (умението да си взискателен и отговорен към себе си и към другите)
	Професионално ориентиране – В лабиринта на търсене на работа
	Умения за водене на разговор (умеем ли да говорим убедително, да постигаме успех в спора чрез коректност и уважение към различните мнения)
	Междуполовни отношения (ученик-ученик, ученик-учител, ученик-родител, ученик-общество, момичета-момчета, младежи-девојки, стари-млади).
	Приятелството – що е то и има ли бъдеще? Какви качества трябва да притежава твоят приятел?
	Видове тормоз
	Межкултурни различия.

Настоящата Училищна програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ПГЕЕ „ Капитан Петко войвода“, гр. Кърджали е разработена съгласно Наредба № 13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и науката, приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 1/15.09.2025 г. и утвърдена със Заповед на Директора на училището.